

domstole er i stand til at pådømme loves for- enelighed med grundloven.

Regeringen finder derfor ikke, at der er be- hov for en forfatningsdomstol. Den opgave løf- ter Højesteret, og – må jeg sige – med en klar- hed og entydighed, som vi alle har studeret med stor interesse og naturligvis tager konse- kvenserne af. Den diskussion har altså ikke fået ny næring med den sag, vi drøfter i dag, snare- re tværtimod.

Det samme gør sig gældende med hensyn til tankerne om et lovråd for Folketinget. Jeg tror simpelt hen ikke, at et lovråd i væsentlig grad vil opkvalificere Folketingets lovarbejde eller gøre det lettere for os politikere at træffe beslut- ninger, når det gælder principielle juridiske spørgsmål.

Lad mig runde af: Der gives ikke hver gang og altid en facilitete med skråsikre garantier. Der gives debat, der gives åbenhed, der gives rum for, at argumenter og betænkeligheder kan nå frem, ikke mindst her i salen, og det skal der fortsat gives – naturligvis også fra regeringens side – med den agtpågivenhed, jeg just har nævnt. I Tvindsagen var alle synspunkter frem- me. Rådgivningen fra Justitsministeriet var nu- anceret, der var indhentet juridiske responsa fra anden side med andre konklusioner, beslut- ningsgrundlaget var i orden, og de juridiske problemstillinger var belyst og diskuteret.

I stedet for at tænke i nye organer, nye pro- cedurer og flere led i lovgivningsprocessen så lad os dog bruge de muligheder, vi har, og mu- lighederne er utallige: Vi har Justitsministeriets juridiske ekspertise og rådgivning, som ligger til grund for lovforslag fremsat af regeringen; der er folketingsbehandlingen, der er udvalgs- behandlingen, der kan indhentes uafhængige responsa, og der kan afholdes høringer.

Højesterets dom beviser faktisk det grundlig- gende: at vi har et fortræffeligt system i Dan- mark, der fungerer. Vi har fået en meget klar dom, som trækker en streg for, hvordan rege- ring og Folketing kan agere i forhold til grund- lovens § 3 om magtens tredeling, og det er vig- tigt at have for øje i diskussionen om vores grundlov, der som sagt netop kan fejre sit 150-års-jubilæum i år.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg skal i forlængelse af statsministerens indlæg give nogle oplysninger om den vurdering, som Justitsministeriet anlagde i 1996 af Tvindlovfor- slaget.

Når Justitsministeriet fandt, at Tvindloven ikke var i strid med grundlovens § 3, byggede det kort fortalt på det hovedsynspunkt, at det henhører under Folketingets bevillingskompe- tence at bestemme, hvem staten med virkning for fremtiden vil give penge til, og at en sådan regulering også kan angå bestemte personer el- ler institutioner – det, man kalder singular lov- givning. Justitsministeriet fandt således ikke, at udøvelsen af denne bevillingskompetence havde karakter af dømmende magt, der efter grundlovens § 3, 3. punktum, henhører under domstolene.

Dette hovedsynspunkt om, at Tvindloven ikke greb ind i den dømmende magts område, baserede sig på de retskilder, som dengang forelå. Det vil, ud over selve grundlovsbestem- melsen, navnlig sige forarbejderne til bestem- melsen, rets- og lovgivningspraksis samt den statsretlige litteratur. I ingen af disse retskilder var der dengang efter Justitsministeriets opfat- telse belæg for at kunne sige, at Tvindloven stred mod grundlovens § 3. Jeg kan i den for- bindelse henvise til den udførlige redegørelse i Justitsministeriets notater af 14. og 24. maj 1996.

Jeg kan især nævne, at nogle statsretlige for- fattere mente, at grundlovens § 3 slet ikke sæt- ter grænser for adgangen til singular lovgiv- ning. Andre forfattere, som Justitsministeriet tilsluttede sig, mente, at § 3 sætter visse græn- ser, og nævnte som eksempler tilfælde, hvor lovgivningsmagten omgør en afsagt dom, eller hvor en lov bestemmer en privat parts erstat- ningspligt over for en anden, efter at en skade- voldende handling er foretaget. Justitsministeri- et fandt ikke, at Tvindlovsforslagets regulering kunne sidestilles med de nævnte eksempler på utilladelige lovindgreb, og Justitsministeriet lagde her vægt på, at lovforslaget ikke berørte tilskud, som skolerne havde retskrav på, men alene fastlagde, hvad der fremover skulle være gældende ret med hensyn til skolernes tilskuds- berettigelse. Det var derfor Justitsministeriets konklusion, at lovforslaget ikke indebar ud- øvelse af en kompetence, der efter grundlovens § 3, 3. punktum, henhører under domstolene.

Jeg vil i den forbindelse gerne fremhæve, at Justitsministeriet på ingen måde anså Tvindfor- slaget for problemfrit. Det blev tværtimod, bl.a. i notat af 13. maj 1996, anført, at den lovgiv- ningsmåde, man lagde op til, gav anledning til principielle retspolitiske overvejelser, og at en sådan lovgivning ud fra almindelige principper kun burde anvendes, når der forelå tungtvejen-